Österreichische Post AG
MZ02Z031765M
Hrvatsko kulturno društvo u Gradišću
Kroatischer Kulturverein im Burgenland
Dr. Lorenz Karall-Straße 23
7000 Eisenstadt/Željezno

Glasilo

Hrvatskoga kulturnoga društva u Gradišću

2. OKTOBAR 2024.

„Fair-Play“ nagrada za gradišćanskohrvatsku nogometnu reprezentaciju pri Europeadi 2024. u dansko-nimškoj graničnoj pokrajini.

foto: HKD

Kapetan-Thomas Klemenschitz, igrač-Fabio Ressner, sekretar HKD-a Martin Kerstinger i Matic Germovček sa strani FUENa

7. julija je završila Europeada, nogometno prvenstvo europskih autohtonih i nacionalnih manjin, ko se je održalo u Nimškoj i Danskoj. Gradišćanski Hrvati, ki su sudjelivali pri naticanju muži, su dostigli 12. mjesto i su tim u sredini tabele.

Uspomena na Džona Müllera

Polaganje vijenca na cimitoru *foto: HKD*

Prilikom 100. rodjendana su se HKD, općina Veliki Boristof i Kuga spomenuli dugoljetnoga predsjednika HKD-a, prvoga predsjednika HAK-a i borca protiv asimilacijske politike Frica Robaka.
U nedilju, 16. junija su Hrvatsko kulturno društvo u Gradišću, općina Veliki Boristof i Kuga pozvali na spomen-priredbu prilikom 100. rodjendana Ivana „Džona" Müllera.
Svetačnost je počela na velikoboristofskom cimitoru. Predsjednik HKD-a Stanko Horvat je pri pozdravni riči istaknuo tri važne aspekte djelovanja bivšega predsjednika HKD-a. Kot prvo je ali zaglušala himna na cimitoru, ku je igrala mlada muzičarka Ana Labazan Brajša iz Čakovca na gusla.
Na početku govora je Horvat napomenuo, da se kani koncentrirati isključivo na djelovanje Džona Müllera kod predsjednika HKD-a. Kot prvo je spomenuo jaku asimilaciju onoga vrimena i velik pritisak na hrvatsku narodnu grupu. Poznata je ovde borba s Fricom Robakom. Uspješno djelovanje Müllera se vidi u preobladanju toga stava i da se je minjala u medjuvrimenu i politika socijalističke stranke. Tako je s ondašnjim ministrom Fredom Sinovcem ishodio žive subvencije.
Džon Müller je otpeljao HKD i na europsku razinu. Tako je nastao HKD važan član FUEN-a, kade je bila Zlatka Gieler duga ljeta potpredsjednica. Ovo medjunarodno djelovanje je bilo iz dvih pogledov važno. Na jednu stran, da se čuju naša potribovanja i potribovanja drugih, tako Horvat u svojem razlaganju.
A treto područje Müllerovoga uspješnoga djelovanja je bilo oko državnoga ugovora. Jurist je gledao, da dojde do pravnih poboljšanj za narodne grupe.
Po ovom svitskom dijelu je slijedio crikveni, ki je počeo s jačkom Othajaj Bogu o duša. Martin Živković je preštao 2. štenje te nedilje, ko polag duhovnika Branka Kornfeinda dobro paše ovomu slavlju. To je i spomenuo u svojoj kratkoj prodiki.
Slijedila je još *Vjera Božja* i *Očenaš* i dvi jačke, jedna s narodom i jedna na gusla.

Harmonija je pratila priredbu u Kugi *foto: HKD*

Predavanja u Kugi

Sada se je preselila priredba u malu dvoranu Kuge. Ovde je Joži Buranić peljao kroz program. Med gosti su bili i rodbina pokojnoga Džona Müllera. Kot prvo hižna družica Dušenka i dva sini Jurica i Perica.
Kratko su se na početku priredbe javili Martin Karall, načelnik Velikoga Boristofa, Niki Berlaković i Marko Zvonarić. Karall je istaknuo poslovicu: „Za svakim jakim mužem stoji još jača žena" i tako spomenuo hižnu družicu Dušenku. On je i najavio dokumentarni arhiv sa snimkami o znameniti osoba općine, tako da buduće generacije imaju priliku si osvojiti ove informacije. Zvonarić je pozdravio u ime Kulturne zadruge i se veselio na anegdote ke još znamda već ki ne poznaju.
Berlaković je u svojoj kratkoj izjavi istaknuo, da čudakrat ne dojde do realizacije, ako su svi u politiki za istu stvar. Ide samo onda za borbu, za diskusiju, a manje za rezultat, tako Berlaković.
Prva govoračica otpodneva je bila Zlatka Gieler, nasljednica Džona Müllera kot predsjednica HKD-a. Ona je s početka predstavila život jubilara i stoprv prema kraju je govorila o lični doživljaji. Tako je na primjer spomenula uticaj slaboga vida ki mu je otežavao žitak. Hižna družica Dušenka mu je svaki dan ure dugo čitala novine, da bude informiran. Isto tako se je dao peljati kroz varoš da upozna put.

Spoznaje za većjezičnost su došle prekasno

Drugi govorač je bio Michael Schreiber, ki je govorio o „Asimilaciji za vrime Džona Müllera". Odmah na početku je rekao, da se to mora gledati iz povijesnoga gledišća i je počeo svojim razlaganjem sredinom 19. stoljeća. Istaknuo je pri tom važnost crikve, ka je i mjerodavno bila nadležna, da se je očuvala hrvatska literatura i da je postojalo hrvatsko školstvo.

U to vrime su bile škole u Translajtaniji ada Madjarskoj crikvene, a u Cislajtaniji Austriji državne. Stvaranjem strankov na početku 20. stoljeća dojde do velikoga razdvajanja društva. Socijaldemokratska stranka odbija sve ča je crikveno, a tim i školstvo. Kot primjer spomene Schreiber Cindrof. 1924. je bilo u Cindrofu 87% Hrvatov. A najednoč su bili u socijaldemokratskom selu od pet učiteljev samo dva ki su znali hrvatski.

Na kraju svojega izlaganja je Schreiber jako pesimistički izrazio svoj pogled u budućnost. Asimilacija se neće moći tako friško zaostaviti. Spoznaja da je većjezičnost jako važna i ča vridnoga je došla kasno, znamda prekasno, tako Schreiber. On je dao hrvatskoj narodnoj grupi još dvi generacije žitka.

Muzički je ovo otpodne oblikovala velikoboristofska tamburaška grupa Harmonija. Na kraju priredbe su si igrali jednu od najdražih jačak Džona Müllera, kot je to rekla snaha Tilda Müller: *Fala – Za svaku dobru rič*.

Priredba je završena s bogatim bifeom i brojnimi razgovori.

Kristijan Karall

Posjet veleposlanikov Hrvatske i Slovenije u Gradišću 15.05.2024.

Srijedu, 15. maja sastala se je delegacija HKD-a s veleposlanikom Republike Hrvatske dr. Danielom Glunčićem i s veleposlanikom Republike Slovenije Aleksandrom Geržinom na informativnu izmjenu.

Predsjednik HKD-a ddr. Stanko Horvath, veleposlanik RS Aleksander Geržina, sekretar HKD-a Martin Kerstinger, veleposlanik RH dr. Daniel Glunčić i potpredsjednik HKD-a mag. Joži Buranić *foto: HKD*

Predsjednik HKD-a ddr. Stanko Horvath je informirao veleposlanike o povijesnom razvitku, aktualnom stanju i zbivanju kod gradišćanskih Hrvatov. Svakako su čuvarnice, školstvo i manjinski jeziki u javnosti i u javni uredi posebno zanimale diplomate. Uprav u ovi točka se točno vidi različno postupanje austrijskih državnih institucijov prema Hrvatom u Gradišću i Slovencem u Koruškoj. Potpredsjednik HKD-a mag. Joži Buranić je istaknuo kako važna i neophodna je suradnja s Hrvati u Slovačkoj i Ugarskoj za opstanak manjin u Austriji i Koruškoj. Suradnja sa Slovenci u Koruškoj je vrlo dobra, to se zrcali u skupnom postupku pri CAN-u pomoću obadvih matičnih državov. Na kraju informativnoga sastanka su veleposlaniki izrazili želju intenzivirati medjusobnu suradnju i zajedno s društvami pokrenuti projekte na dobrobit hrvatske i slovenske narodne grupe u Austriji.

Tamburica uz oganj u Oleanderu u Trajštofu

Poljanci pri nastupu u Oleandaru *foto: Kornfeind*

U zadnji ljeti se je u Trajštofu čuda preminjilo na gospodarskom sektoru. Pred 20-imi ljeti je bilo već nek 10 rastokov u Trajštofu i onde su se mogli laglje ponuditi tamburaški večeri, ki su onda bili dobro poiskani, ne samo od seoskih ljudi nego i od Bečanov na „Esterházy i Urbarijal jezeru“. Pokidob, da je bilo onda toliko rastokov, je bilo moguće u ljeti od junija do septembra skoro svaki tajedan pomoću nekadašnjega Turističkoga društva Trajštof pozvati različne tamburaške grupe da razveselu ljude po rastoki. Nažalost to turističko društvo već ne postoji, a i onih rastokov već nij. Od tih rastokov postoji još samo Oleander-rastok, ki je poznat po cijeloj istočnoj Austriji i ki ima odličan imidž zbog dobroga jila i pila. Zato nas osebujno veseli, da smo mogli ljetos ponuditi tamburaške večere u Oleanderu. 23. maja su Poljanci iz Vulkaprodrštofa predstavili svoj tamburaški program uz mali o-ganj, a 13. junija je Tamburica Trajštof razveselila publiku s različnimi narodnimi i popularnimi jačkami.

„Jaka grupa“ na tečaju HKD-a u Puli

Od 2014. ljeta organizira Hrvatsko kulturno društvo jezične tečaje za 13-16 ljetnu mladinu. Ljetos je HKD s kempom u Puli od 21. do 27. julija završio intenzivni misec tečajev. HKD u Puli suradjuje sa Sveučilišćem Jurja Dobrile, u čiji prostorija su sudionice i sudioniki smješćeni i kade se održavaju i tečaji.
Ponudu za mladinu su ljetos primili 34 sudionice i sudioniki iz cijeloga Gradišća. Dvoje mladih je sudjelivalo iz sjevernoga, 12 iz sredine i 16 iz južnoga Gradišća. Kot je rekao Dominik Tallian, organizator sa strani HKD-a, je jako zadovoljan s ljetošnjim izdanjem. Grupa da je bila ča se naliže jezične kompetencije jaka. Komunikacija i organizacija se je zato odvijala na hrvatskom jeziku. U tri grupa se je mladina „ne tako strogo kot u školi“ učila gradišćanskohrvatski ili standardnohrvatski. Dvi grupe su to činile na naprednoj razini, a jedna grupa je pohodila početnički tečaj. Standardnohrvatsku grupu je podučavala kolegica iz Pule, podučavanje na gradišćanskohrvatskom jeziku su preuzele Martina Karall i Nina Kužat.

Posebnost kempa i razlika drugim ježičnim kempom HKD-a je mjesto dogodjaja. Polag Talliana da je posebnost da se jezični tečaj odvija na morju. Tako imaju sudionice i sudioniki svaki dan mogućnost, da se kupaju u morju. Zvana toga su navečer imali peljanje kroz povjesni stari grad, ljetos su pohodili i trening za Trku na prstenac u Barbanu. Trka na prstenac je slična Sinjskoj alki viteška igra, ka dotiče iz kasnoga 17. stoljeća, ka se od 1976. ljeta opet svako ljeto organizira. Tallian misli da je tečaj važna stvar za mladinu. Osebujno kod sudionic i sudionikov, ki dohadjaju nekoliko ljet po redu, da se upti, kako se minja svist prema jeziku. Tečaj u Puli mladini onda i pokaže, da dobrim znanjem hrvatskoga jezika znaju bolje postupati u Hrvatskoj.

HKD predvidja i za dojduća ljeta ov jezični tečaj u Hrvatskoj. Morebit ćedu zbog različnih interesov sudionic i sudionikov ponuditi različne djelaonice kot šport i tancanje u slobodno vrime.

TG

Sudionice i sudioniki kempa u Puli na skupnoj sliki *foto: HKD*

Gradišćanskohrvatska reprezentacija po drugi put kod EUROPEADE

Nogometno prvenstvo europskih grup se je ljetos održalo u graničnoj regiji med Nimškom i Danskom. Gradišćanski Hrvati su se skupa s koruškimi Slovenci kot i češkimi Nimci u grupi F borili za ulaz u finalne utakmice.

G.H.-momčad po poslidnoj utakmici *foto: HKD*

Po dvi ljeti se je nogometno prvenstvo autohtonih manjin 28. junija službeno otvorilo u graničnoj regiji med Nimškom i Danskom. Od 28. junija do 8. julija su se 33 momčade pod geslom „Between the seas“ borile za dobitak Europeade, ka se je ljetos održala jur po peti put. Organizatorski team se pri tom sastaje uz glavnoga organizatora FUEN, od ukupno četirih narodnih grup i to Frizov, Nimcev u Danskoj, Dancev u Nimškoj kot i Romov i Sintijov.

Zastupani su i ljetos opet bili gradišćanski Hrvati, čiju momčad je i ljetos organiziralo Hrvatsko kulturno društvo.

Gradišćanska delegacija se je otpravila busom na put na Europeadu, kade je najprije stalo na programu službeno otvaranje ovoga posebnoga nogometnoga naticanja. U danskoj školi u Schleswigu su se zato sastale sve momčade i sudioniki i sudionice: Uz pozdravne riči predsjednika FUEN-a Loránta Vinczea, su se pri službenom dijelu otvaranja obratili i regionalna predstojnica južne Danske Stephanie Lose kot i predsjednik Vlade zemlje Schleswig-Holstein Daniel Günther nazočnim gostom.

U drugom bloku su se onda predstavile 24 nazočne narodne grupe kot i momčade – 24 muške i 9 ženskih.

Dokle su momčade grupe F jur drugi dan stale na travniku je momčad HKD-a imala malo mirniji početak: Po jutarnjem treningu se je analizirala utakmica suprotivnikov – koruških Slovencev protiv Nimcev u Češkoj (3:1), a otpodne je opet stao skupni trening na programu kot i večernji taktički razgovor.

Pandiljak, 1. julija je za Gradišćance onda bilo tako daleko: Čekala je prva utakmica, i to protiv zemljakov (Landsmänner) koruških Slovencev. Održao se je ov prvi športski dogodjaj u štadionu danskoga Sonderborga. Cilj je naravno jasan: Dostignuti se mora dobitak, da bi mogli ulaziti u četvrtfinale. Nažalost se dobitak ali nije ugodao i utakmica je konačno završila 1:0 za koruške Slovence (gol je striljio Fabijan Rio Igerc). Ipak su mladi Gradišćanci mogli u okviru ovoga športskoga susreta pokazati svoju jakost, s kom protivniki iz Koruške očividno nisu računali. Najveća šansa za gol se je za gradišćanskohrvatsku momčad nudila još u prvoj polovici utakmice, i to kroz Thomasa Faschinga čiji napad su Slovenci kumaj mogli prepričiti. U drugoj polovici utakmice je onda i gradišćanski vratar Stefan Schuller morao pokazati svoje sposobnosti, ke je ali suvereno mogao uložiti u utakmicu.

Šanca za gradišćanskohrvatku reprezentaciju protiv koruških Slovencev *foto: HKD*

Gradišćanskohrvatska delegacija pri generalnoj probi za kulturni dan *foto: HKD*

Pri nesrićnom sudaru se je naranio slovenski vratar, tako da je morao u bolnicu. Utakmica je zato na predlog gradišćanskih Hrvatov u 83. minuti završila. Iako bi bio dobitak poželjan za daljni hod Europeade, je gradišćanske Hrvate drugi dan čekala još utakmica protiv Nimcev u Češkoj, tako da su ostale mogućnosti bile još otvorene.

Utorak, 2. julija je stala zadnja utakmica u grupnoj fazi na programu. U ovoj su se borili protiv Nimcev u Češkoj i to u nogometnom štadionu u općini Tondern. Pred svim prva polovica utakmice je bila kovana od nemilosrdnoga i tvrdoga i djelomično i nefernoga načina igranja od strani Nimcev. Ipak se je za Gradišćance veljek u petoj minuti nudila velika šansa za gol. Nažalost je prvih 45 minut ali ostalo neodlučeno. Stoprv u drugoj polovici su mogli gradišćanski Hrvati odlučiti utakmicu za sebe: Elijah Černut je bio striljac ukupno dvih golov i tako vodio Gradišćance do dobitka ove nogometne igre.

Iako je veselje o dobitku bilo nevjerojatno veliko, se gradišćanskohrvatska momčada zbog premalo bodov nije mogla kvalificirati za četvrt finale i se je tako četvrtak, 4. julija u nimškom Niebüllu igrala protiv sjevernih Frizov. Zbog rezultata 0:0 je konačno došlo do striljanja jedinajstercev, ča je rezultiralo u uskom dobitku sjevernih Frizov 6:5. Tako su se gradišćanski nogometaši drugi dan igrali protiv Sorbov. I u ovoj utakmici su morali podnositi zgubitak, tako da su Sorbi 4:2 dobili. Gradiščanskohrvatska momčad je konačno položila dvanaesto mjesto Europeade.

Kulturni dan na Knivsbergu

Po grupnoj fazi se je srijedu, 3. julija, održao na Knivsbergu kulturni dan, pri kom su sudjelovale sve momčade kot i nazočne navijačice i navijači iz manjinskih zajednic cijele Europe.

Počeo se je ov dan sa službenim otvaranjem u amfiteatru, kade su se med drugim obratili glavni organizator Europeade Ruwen Möller kot i potpredsjednik FUEN-a Gösta Toft sa svojimi pozdravnimi riči akterom i publiki. Za odgovarajući muzički okvirni program su se pri tom skrbili različni muzički sastavi, ki pripadaju narodnim grupam u graničnoj regiji med Nimškom i Danskom.

Po ovom prvom bloku je stao takozvani exchange market na programu. Na arealu oko briga Knivsberga, ki je s 97 metrov najviši brig u sjevernom Schleswigu, je svaka narodna grupa imala vlašći štand i šator. Tako su pojedine zastupnice i zastupniki mogli predstaviti svoju domovinu, posebne špecijalitete kot i povijest narodne grupe: kod gradišćanskih Hrvatov su tako zaglušale poznate hrvatske melodije, a zainteresirani su naravno mogli i kušati jedno i drugo stakaoce vina. Vrhunac kulturnoga dana je onda ali bio nastup pojedinih manjin na pozornici, pri kom je svaka narodna grupa predstavila kratak program i tako dala ostalim uvid u svoju kulturu. Gradišćanci su zaigrali i zajačili jačku *Veselo je društvo naše* i *Plovi, plovi mala barka*.

Subotu, 6. julija su onda održali ženski kot i muški finale Europeade u nimškom Flensburgu. U uzbudljivoj igri su se Južnotirolke mogle jasno probiti s 11:1 protiv Sjevernofriskinjov i tako po pobjedi 2016. ljeta osvojiti jur drugi dobitak u ženskoj kategoriji. Kod muži se je ljetos stalo malo „čudo“: Južnotirolci, ki su do sada dobili sve Europeade, ljetos nisu došli u finale. Po prvi put su se tako borili Friuli iz Italije kot i Oksitanci iz Francuske za prvo mjesto ovoga turnira. Pri muškom finalu su se mogli probiti Friuli s 2:0 i si sobom zeti drivenu Europeada nagradu u Italiju.

Gradišćanski Hrvati ali ipak nisu ostali prez glavnoga dobitka kod Europeade: Oni su dobili takozvanu fair-play nagradu, jer su se zbog nesriće u okviru utakmice protiv koruških Slovencev odlučili jur unajpr završiti utakmicu u 82. minuti. Čestitamo srdačno!

DJ

34. Bicikljanje kroz sridnje Gradišće

Biciklisti na štaciji u Filežu *foto: HKD*

Feliks Zvonarić, Joži Buranić i Michael Hirschler na štaciji u Mjenovu *foto: HKD*

Hrvatsko kulturno društvo u Gradišću je po 34. put organiziralo bicikljanje kroz hrvatska sela sridnjega Gradišća. Oko 400 sudionikov i sudionic, ki su došli iz svih krajev Gradišća, je imalo u jedanaest seli mogućnost za štart i se voziti prilično 45 kilometarov po hrvatski seli sridnjega Gradišća.

Svi ki su se ganuli na početku bicikljanja su imali ugodno vrime za vožnju, a na različni štacija su seoska društva kot partneri ove priredbe nudjali jilo i pilo. Ovu ponudu iskoristu i stanovniki i stanovnice hrvatskih sel i idu na skupni objed i tako podupiraju mjesne organizacije, ke uz glavnoga organizatora ulažu velik trud i veliko djelo u pozadini.

Najveće štacije su bile takozvane „ognjobranske“ štacije, i to u Malom Boništofu, Geništofu i Filežu, kade su priredili bogati izbor toploga jila.

Seoski povjereniki Hrvatskoga kulturnoga društva kod svake štacije davaju pečat biciklistom kot dokaz da su stigli u ono hrvatsko selo. Bicikljanje je dobra prilika za druženje i fiksna točka, ku svako ljeto sudioniki i sudionice nestrpljivo čekaju.

Biciklistička grupa iz Frakanave pri okripljenju u Mjenovu *foto: HKD*

Štacija kod „Mlikarnice“ u Dolnjoj Pulji *foto: HKD*

Štacija u ognjobranskom stanu u Malom Boništofu *foto: HKD*

Hrvatski kemp u Velikom Boništofu

Mlade sudionice i sudioniki su uživali hrvatski kemp *foto: HKD*

Od 1. do 4. julija se je održala u Dvojezičnoj sridnjoj školi u Velikom Boništofu prva od ukupno trih ponudov za dicu, ku HKD svako ljeto održi u ljetni prazniki. Hrvatski kemp je mišljen za dicu u starosti od osam do dvanaest ljet, ka dobro vladaju hrvatskim jezikom. Ukupno je sudjelivalo oko 25 dice, ka su došla pred svim iz sridnjega Gradišća ali i iz Poljancev i Beča. Ljetos je kemp peljala Geništofka Nina Buranić, skupa s petimi daljnimi podvaračicami i podvarači. Priredili su šarolik program ki se nije samo sastojao od različnih aktivnosti nego i izletov u regiji. Cilj je pri tom, da se aktivno koristi i gaji hrvatski jezik.

Prvi dan je za mlade sudionice i sudionike stao u znaku upoznavanja. Tako se je najprije priredio cijel kemp – nastavile i smjestile su se stelje – a zatim igrala posebna „escape“ igra: Razdiljena u četire grupe, su dica morala riješiti različne ganjke, za čije pozitivno apsolviranje su dostala broje. S ovimi su mogla otvoriti posebni lokot škatulje, u koj se je shranio „kinč“. Otpodne je dicu onda pohodila Tamara Ribarić iz Mjenova. Skupa s njom su sudionice i sudioniki načinjili jogu, vježbe za odsapanje i turnanje a uživali su i masaže. Po ovoj odmarajućoj točki se je program ali uzbudljivo nastavio: Ognjobranci su došli! Na primjeru geništofskoga ognjobranskoga vozila je podvarač Fabijan Buranić razložio pojedine funkcije i zadaće ovoga velikoga auta kot i ognjobranske oprave. Kot posebni vrhunac onda i kratka vožnja vozilom nije smila faliti!

Vrt za plaznenje u Lučmanu je svako ljeto nanovič posebna atrakcija *foto: HKD*

Utorak su onda dopodne stavili fokus na prirodu, skupa s Irenom Buczolić su dica na sinokoši pobirala i upoznala divlje biljke, s kimi su kašnje napravila pesto i ga skupa i kušala. Otpodne je Filip Hauck-Tyran pohodio kemp i stavili su fokus na medije. Skupa s dicom je on načinio profesionalne kratke snimke, u ki su dica mogla povidati. Rezultati ove djelaonice su pristupni na YouTube-kanalu HKD-a. Pokidob se je na ov dan održala utakmica med Austrijom i Turskom u okviru europskoga nogometnoga prvenstva u Nimškoj, je skupno gledanje ove nogometne igre bilo dostojni završetak dana.

Po staroj navadi i izlet u vrt za plaznenje u Lučmanu nije smio faliti. Srijedu dopodne su dica tako mogla pokazati svoje sposobnosti u plaznenju ča je svakako bio uzbudljiv doživljaj za sve. Otpodne su dica s podvarači i podvaračicami onda pohodila većjezičnu loznu nastavnu stazu u Frakanavi. Sudjelovala je pri ovoj aktivnosti i Geništofka Rafaela Ostović, ka je lozna pedagogica. Ona je dici na atraktivan način približila ov posebni životni prostor sa zanimljivosti i igrami.

Poslidnji dan je onda bio malo mirniji. Ovde su dica pred svim mogla nastati malo kreativna u okviru bastljanja ali naravno i na ov dan skupno igranje i druženje nije došlo prekratko.

Tamburica uz oganj 2024. u sridnjem Gradišću

Ljetos se je otvorio red Tamburice uz oganj na rastoku Prandler u Filežu. Obitelj Prandler je 28. junija s punim elanom priredila ovu priredbu u vrtu njeve krčme. Zabavjali su goste „Tamburica i zbor Složnost“ iz Maloga Boništofa pod peljanjem Artura Ruppa. Tamburaši grupe Složnost svečuju ovo ljeto svoj 20-ljetni jubilej postojanja.
Druga štacija ljetošnje Tamburice uz oganj u sridnjem Gradišču je bio park u Frakanavi. Ljetos nije bila mladina partner HKD-a u organizaciji nego Tamburica i zbor Frakanava. Po pozdravni riči direktorice Renate Fazekaš od HKD-a su fileški Graničari tri ure dugo zabavljali goste. Prem velike kulturne ponude u susjedski seli su došli gosti pretežno iz Frakanave na ov prelip večer u park.

Zastupniki frakanavske tamburice i zbora s Graničari i seoskom šeficom HKD-a Renatom Fazekas u parku u Frakanavi. *Foto: KK*

Treta štacija Tamburice uz oganj je bila u Velikom Boništofu i to 12. julija. U parku kod Kuge je zasvirala seoska Harmonija. Prem je i spočetka vrimenski izgledalo dosta čemerno, se je vrime ipak popravilo i priredba je mogla s malim zakašnjenjem počet. Harmonija je gostom s njevim šarolikim repertoarom zakurila, tako da su se mogli ča do polnoći zabavljati. Krčma Kuge je nudila gostom dobro pilo i dobar kulinarij.

Tamburica i zbor Harmonija pri nastupu *foto: HKD*

19. julija se je priredila Tamburica uz oganj u Mlikarnici u Dolnjoj Pulji. Pri toplom vrimenu su zabavljali tamburaši folklorne grupe Hajdenjakov brojne goste. Sastav je bio jako smanjen, ipak su predstavili šarolik miks narodnih i zabavnih jačak. Od sebe razumljivo nije smila faliti jako poznata dolnjopuljanska jačka *Trnjice, trnjice,* ku su si i neki gosti u cijeloj dužini jačili s Hajdenjaki. Smiha je bilo i kod jačke *Naša mala Anica* kade su isto tako tamburaši odjačili sve štrofe o nesrićnom Tominom putu domom od lučmanskih rastokov. Prema kraju su Hajdenjaki predstavili onda hite kot *La muzika di note* ili *Ribari*.

Hajdenjaki u jako smanjenom sastavu u Mlikarnici *Foto: KK*

Petak, 26. julija se je priredila jur tradicionalna Tamburica uz oganj u Malom Boništofu s maloboništofskimi kegljaši uz krčmu Kautz-Janić prilikom seoskoga kiritofa, ki je bio točno na ov dan. Kegljači su se skrbili za pilo, a krčmar je nudio špecijalitete iz domaće kuhinje.
Brojne goste na zatvorenoj cesti uz krčmu su zabavljali Tamburaši bez imena iz Koljnofa ča do polnoći.

Tamburaši bez imena su igrali na Anine u Malom Boništofu *foto: HKD*

Koncem julija je uvijek Tamburica uz oganj u Mjenovu: Duga ljeta se je ova priredba održavala u lipom vrtu farofa, kade HKD i kot suorganizator još svenek ne smi prirediti priredbe. Tako se je ov tamburaški večer preselio na cestu pred ognjobranski stan, kamo je ljetos došlo čuda ljudi, da posluša Tamburicu i zbor Frakanave, ali isto tako i da podupira seoske nogometaše, ki su bili suorganizatori. Frakanavci su zabavljali goste miksom narodnih i zabavnih jačak, a Mjenovci su nudili uz dobro jilo, različno i špecijalno pilo.

Tamburica i zbor Frakanava s naraštajem *foto: HKD*

Prema večeru se je u petak, 9. augusta u Filežu zatvorila Glavna cesta i pred krčmom Divos-Karall su postavili stole i klupi. Na ljetošnji predzadnji večer Tamburice uz oganj u sridnjem Gradišću je nastupila Tamburica Uzlop. Njev nastup je durao ča do polnoći. U ovom zadnjem bloku su si gosti načinjili mjesta, tako da su si mogli želju za tancanjem ispuniti. Tako je tančeno i u dobrom raspoloženju završila ova Tamburica uz oganj.

Tamburica Uzlop pod Jurkinom čerišnjom *foto: HKD*

Tradicijonalno imaju Geništofci na dan pred marijanskim svetkom Tamburicu uz oganj. Ljetos je ovo osmo izdanje u sridnjem Gradišću bilo ujedno i poslidnje. Na pozornici u parku su svirali Gauženjaki. Priredba je bila dobro poiskana, a mladi tamburaši su se i teško lučili. Pred svim berdaš Sebastian Dorner je bio mjerodavan pri zadnjem bloku, koga su posvetili nogometnomu društvu.
Bilanca ljetošnjega ciklusa je pozitivna jer su se sve priredbe mogle održati pod vedrim nebom. U prvom misecu je bilo malo manje ljudi pri priredba zbog brojnih drugih priredab, ali jur sada najavljujemo nastavak u dojdućem 2025. ljetu! KK/MK

Gauženjaki: Arthur, Alexander, Thomas, Sebastian, Mathias i Darius *foto: HKD*

OGLAS

Predsjedničtvo HKD-a poziva na

Generalnu sjednicu Hrvatskoga kulturnoga društva u Gradišću

nedilju, 3. novembra 2024. u 15^{00} uri

krčma Gregorić / Gasthof Gregorits
Šopronska 2 / Ödenburgerstraße 2
Klimpuh / Klingenbach

Dnevni red

1. Pozdrav nazočnih
2. Izvještaji predsjednika, blagajnika i kontrolorov
3. Diskusija
4. Odobrenje djelovanja i rasterećenje odbora
5. Odibiranje novoga odbora
6. Eventualnosti

HRVATSKO KULTURNO DRUŠTVO U GRADIŠĆU
KROATISCHER KULTURVEREIN IM BURGENLAND

Hrvatski večer u Racindrofu

Tamburaški sastav Graničarov u medjuvrimenu jur redovito nastupa u krčmi Hoffmann u Racindrofu *foto: Gabi Kuzmić*

Krčma Hoffmann u Racindrofu organizira u ljetni prazniki kulinarske večere, ki svenek stoju pod geslom jedne druge krajine. Pri svakom večeru se nudja tipično jilo i muzika te pokrajine.
Srijedu, 28. augusta je pozvala krčma Hoffmann u suradnji s Hrvatskim kulturnim društvom na Hrvatski večer, koga su muzički oblikovali fileški Graničari. Oni su zaigrali gostom, ki su došli pretežno iz Racindrofa i okolice, gradišćanskohrvatske narodne jačke kot i popularne hrvatske hite.
Iako je bila većinom nimška publika nazoči su gosti uživali hrvatsku muziku i dobre hrvatske jiliše u lipo priredjenom vrtu.
V.M.

Tamburica uz oganj na jugu

Ljudi moru cijeli večer uživati uz hrvatsku muziku *foto: Dominik Tallian*

Folklorna grupa Stalnost je doma u Čajti zabavljala publiku. *foto: Dominik Tallian*

U Gornjem Četaru je nastupila grupa Vlahija *foto: Dominik Tallian*

Stinjačko kolo je moglo predstaviti naraštajnu grupu pri tamburaškom večeru *foto: Dominik Tallian*

Petak, 30. augusta je u južnom Gradišću završila serija prikgraničnih tamburaških večerov pod geslom Tamburica uz oganj. Od sredine julija je bilo ukupno pet priredab, a jedna se je morala otpovidati. Zadnji večer su imali u Stinjaki, na arealu seoskoga muzeja kade je nastupilo Stinjačko kolo.

Imali su jako lipo vrime i čuda ljudi. Bilo je prilično 200 ljudi, ki su uživali večer.

Zadnji tamburaški večer na jugu je oblikovalo domaće društvo iz Stinjaki. Prvu uru su zabavljali najmladji tamburaši ča je bilo posebno. Naraštajna grupa će se priključiti u jeseni u aktivnu grupu. Cijeli večer da je bio jako uspješan i samo Stinjačko kolo je bilo jako zadovoljno.

Cilj ove priredbe je podupiranje seoskih hrvatskih društav na jugu. Ovim konceptom u različni seli na jugu se je počelo 2021. ljeta. Pred tim su se održavali tamburaški večeri na letilišću u Punica. Ideja je došla, ar su Čajta i Stinjaki jur ljeto pred tim sami organizirali tamburaške večere, tako da su se onda priključili i to širje organizirali. Lani se je po prvi put išlo prik granice kade su se uključila i ugarska sela. Tako da je i ovde odziv jako dobar, ča veseli i tamburaška društva koja su srićna, da moru nastupati. Ovput su pretežno domaće grupe nastupale u svoji seli. Večeri su bili uz Stinjake i na Parapatićevom brigu, kade je zabavljala folklorna grupa Skupčina i u Čajti, kade je igrala grupa Stalnost. Onda su još imali termin u Santaleku s Topečari i Klapom Pinkovac. U Santaleku ima naime rodjena Pinkovčanka krčmu, tako da je TOP Pinkovac došao na tu ideju da se i u nimškom selu priredi tamburaški večer.

Dva daljnji termini su bili predvidjeni na ugarskoj strani u Nardi i Gornjem Četaru. Pokidob je u Nardi kratko pred tim bilo nevrime, ko je napravilo velike škode, se je ova priredba morala otpovidati. U Gornjem Četaru su priredili tamburaški večer prilikom seoskoga kiritofa.

Svi termini su bili jako uspješni, ar ljudi se veselu uživati večere uz hrvatsku muziku i hrvatsko društvo. Tako se predvidja da se ova serija priredbov nastavi i u dojdućem ljetu, ako je moguće u još već seli ovkraj i onkraj granice.

Prvi tamburaški kemp HKD-a

Hrvatsko kulturno društvo je od 14. do 20. julija po prvi put organiziralo tamburaški kemp. U jednom tajednu intenzivnoga djelovanja je ukupno 28 tamburašic i tamburašev poboljšalo svoje znanje na tamburi.

Diozimatelji na prvom tamburaškom kempu *foto: Dominik Tallian*

Da Gradišće ima već tamburic nego gradišćanskih Hrvatov i Hrvatic je proširena izreka. Skoro svako dvojezično selo ima društvo, koje igra na ovom instrumentu, donešen pred kih 100 ljet na ovo područje.

Organizatori sa strani HKD-a Lukas Kornfeind i Dominik Tallian, sami iskušeni tamburaši u različni sastavi, su si ada mislili, da bi ovakova ponuda na morju bila atraktivna za ljubiteljice i ljubitelje tamburaške muzike. Lukas Kornfeind je jur poznao folklorni tabor u Koljnofu i je po tom uzoru skrojio sličnu ponudu na morju.

U prvom ljetu održavanja se je javilo veljek 28 ljudi iz različnih sel od sjevera do juga, da bi poboljšali ili usavršili svoje znanje na tambura. Svi su aktivni u jednom ili već tamburaških društav. Tamburaši i tamburašice, ukupno sedam tamburaških društav je primilo ovu ponudu. Smješćeni su bili za jedan tajedan u hotelu Zavičaj u Vlašići na jugu otoka Paga. Onde su u tri različni grupa vježbali prste i sluh.

Dopodne su to činili razdiljeni po razini znanja u tri grupa, otpodne vježbali su onda svi skupa. Ukupno je to pet uri na dan intenzivnoga tamburanja.

Za instrukcije je HKD angažirao Marija Zbiljskoga od Slavonskih lolov, dirigenta tamburaškoga orkestra HRT-a Matiju Fortunu i njegovoga oca Štefa Fortunu od Pleterov, ki u Gradišću vježba tamburaške sastave u Frakanavi i Štikapronu.

Program se je odibrao po želja i zanimanju sudionic i sudionikov. Tako su zavježbali jedan instrumentalni kusić i druge tehničke izazovne jačke iz Slavonije i Dalmacije. Zavježbani program su zadnji dan sami sebi prezentirali i za dokumentaciju snimali.

Tamburanje odnosno tamburaški kemp na morju ima prednost, da sudionice i sudioniki imaju mogućnost, da moru i uživati u njem. Svaki dan od četirih su naime imali lazno za kupanje i uživanje na plaži. Prilično izolirano selo Vlašići je dalo i dobar okvir za ov kemp. Smisao je naime, da se ljudi čuda medjusobno družu i fokusiraju na tamburanje, u kom su i uživali večernje slobodno vrime na terasi.

Tamburaški kemp je bio jako uspješan. Ufamo se, da ćedu sudionice i sudioniki i u budućnosti kad tambure u ruke zamu, imati dobru ćut i lipe spominke na ov tajedan. HKD predvidja i kljetu ponuditi ovakov tamburaški kemp. TG

Matija Fortuna, Mario Zbiljski, Štef Fortuna, Lukas Kornfeind i Dominik Tallian *foto: Dominik Tallian*

HKD, 7000 Eisenstadt / Željezno, Karallstraße / Karallova ulica 23

IMPRESSUM

Nakladnik i vlasnik medija: Hrvatsko kulturno društvo u Gradišću (Kroatischer Kulturverein im Burgenland); izdavač: odbor HKD-a; Ulica dr. Lovre Karall-a 23, 7000 Željezno / Eisenstadt; Tel.: +43 2682 66500; ured@hkd.at; tisak: Wograndl, Mattersburg/Matrštof. Layout: Werbeagentur Grafik&Design Erika Toth, Trausdorf/Trajštof. Izdavanje Glasila podupira Savezno kancelarstvo iz lonca za narodne grupe. Gefördert vom BKA aus Mitteln der Volksgruppenförderung.